

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 17, 2024

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:770](#) 28-05-2024

Kon het hof de verklaringen van de getuige voor het bewijs gebruiken, nu de verdediging door beroep op het verschoningsrecht geen effectieve mogelijkheid heeft gehad om het ondervragingsrecht uit te oefenen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:767](#) 28-05-2024

Heeft de verdachte voorwaardelijk opzet gehad op het toebrengen van zwaar lichamelijk letsel, nu niet alle in aanmerking genomen omstandigheden (eenduidig) uit de bewijsmiddelen blijken?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:769](#) 28-05-2024

Post-Keskin. Heeft de verdachte voldoende belang bij cassatie over de afwijzing van het verzoek om zijn dochter te horen over de betwiste verklaring met betrekking tot de pleegperiode en seksuele handelingen?

RECHTSPRAAK

Post-Keskin. Heeft de verdachte voldoende belang bij cassatie over de afwijzing van het verzoek om zijn dochter te horen over de betwiste verklaring met betrekking tot de pleegperiode en seksuele handelingen?

Post-Keskin. Heeft de verdachte voldoende belang bij cassatie over de afwijzing van het verzoek om zijn dochter te horen over de betwiste verklaring met betrekking tot de pleegperiode en seksuele handelingen?

Wenk

Het cassatiemiddel klaagt dat de afwijzing door het hof van het door de verdediging gedane verzoek tot het horen van [slachtoffer] als getuige, niet verenigbaar is met artikel 6 EVRM. Het cassatiemiddel klaagt niet over de strafmotivering.

Het verzoek van de verdachte om zijn dochter ([slachtoffer]) als getuige te horen, houdt verband met het verweer van de verdachte dat de seksuele handelingen pas begin 2020 zouden zijn gestart en met de ontkenning door de verdachte dat bepaalde seksuele handelingen zouden hebben plaatsgevonden (het onder feit 1 ten laste gelegde pijpen en vingers en bepaalde onder feit 2 ten laste gelegde ontuchtige handelingen). Daaruit volgt dat de feiten en omstandigheden waarover [slachtoffer] heeft verklaard (bewijsmiddel 2), ten dele door de verdachte worden betwist. Gelet op de door het hof gebruikte bewijsvoering heeft de verdachte onvoldoende belang bij een bespreking van zijn klacht over de afwijzing van het verzoek om [slachtoffer] als getuige te horen. Daarvoor is het volgende van belang.

De feiten en omstandigheden die in de voor het bewijs gebruikte en door de verdachte ten dele betwiste verklaring van [slachtoffer] naar voren komen (bewijsmiddel 2) volgen grotendeels ook uit de overige bewijsvoering van het hof. Het gaat daarbij allereerst om de verklaringen van de verdachte die inhouden dat hij gedurende langere tijd meermalen, zo goed als wekelijks met zijn dochter geslachtsgemeenschap heeft gehad, en dat de verdachte en zijn dochter in elkaars bijzijn masturbeerden. Deze verklaringen van de verdachte worden

bevestigd door de inhoud van WhatsApp-berichten tussen de verdachte en de destijds veertienjarige [slachtoffer], die onder meer gaan over de handelingen die zij wilden verrichten, zoals zoenen, neuken, likken en ‘gaan sexen’ (bewijsmiddel 4). Wat betreft (de duur van) de periode waarin dit misbruik heeft plaatsgevonden is verder van belang dat de verdachte in een WhatsApp-bericht van 27 december 2020 – kennelijk in de context van seksueel misbruik van zijn dochter door hemzelf – heeft gesproken over wat zich ‘de afgelopen 3 jaar’ heeft afgespeeld met zijn dochter ‘op sex gebied’ (bewijsmiddel 5, zoals aangevuld en verbeterd door het hof).

In het licht van deze bewijsvoering is, ook als men de in bewijsmiddel 2 opgenomen verklaring van [slachtoffer] op de door de verdachte betwiste onderdelen wegdenkt, de bewezenverklaring van het onder 1 en 2 ten laste gelegde voor zover deze betrekking heeft op de gedragingen die door de verdachte zijn bekend, zonder meer toereikend gemotiveerd. Ook de bewezen verklaarde periode is, met het genoemde wegdenken van bewijsmiddel 2, toereikend gemotiveerd, nog daargelaten dat de bewezenverklaring van een bepaalde periode niet betekent dat de verdachte gedurende de gehele periode de hem verweten handelingen heeft verricht (vgl. HR 2 juli 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE3728, r.o. 3.4). Voor zover bepaalde onderdelen van het bewezen verklaarde – kort gezegd: het zich ‘laten pijpen’ door zijn dochter, het brengen van ‘één of meer vinger(s) tussen de schaamlippen’ van zijn dochter en het door haar ‘laten vasthouden van de penis’ – uitsluitend berusten op de in bewijsmiddel 2 opgenomen verklaring van [slachtoffer], is van belang dat ook als deze onderdelen uit de bewezenverklaring van de feiten 1 en 2 vervallen, de aard en de ernst van wat verder is bewezen verklaard niet worden aangetast.

Het cassatiemiddel kan niet tot cassatie leiden.

De redactie, mei 2024

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-05-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:769

Zaaknummer: 23/00525

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en T.B. Trotman

Advocaten: R.J. Baumgardt en M.J. van Berlo

Wetsartikelen: 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Heeft de verdachte voorwaardelijk opzet gehad op het toebrengen van zwaar lichamelijk letsel, nu niet alle in aanmerking genomen omstandigheden (eenduidig) uit de bewijsmiddelen blijken?

Heeft de verdachte voorwaardelijk opzet gehad op het toebrengen van zwaar lichamelijk letsel, nu niet alle in aanmerking genomen omstandigheden (eenduidig) uit de bewijsmiddelen blijken?

Wenk

Het cassatiemiddel klaagt dat de bewezenverklaring van het (voorwaardelijk) opzet van de verdachte op het toebrengen van zwaar lichamelijk letsel aan [verbalisant 1], ontoereikend is gemotiveerd, omdat niet alle door het hof in aanmerking genomen omstandigheden (eenduidig) uit de door het hof gebruikte bewijsmiddelen blijken.

Uit de bewijsvoering van het hof volgt dat tijdens een achtervolging met als doel om de verdachte aan te houden, [verbalisant 1] met zijn politievoertuig voor de verdachte kwam te rijden, dat [verbalisant 1] in de binnenspiegel zag dat de bestelbus van de verdachte hem van achteren naderde en dat [verbalisant 1] ruimte wilde geven omdat de verdachte geen snelheid minderde. Op het moment dat [verbalisant 1] zich met zijn voertuig naar een andere rijstrook bewoog – zo volgt verder uit de bewijsvoering van het hof – hoorde [verbalisant 1] een harde knal en voelde hij zijn voertuig schudden, waarbij als gevolg van de aanrijding door de verdachte de linker achterband van het politievoertuig lek ging en dat voertuig met zijn neus tegen een betonnen wand aankwam.

Op grond van deze vaststellingen heeft het hof bewezen verklaard dat de verdachte ‘met hoge snelheid op de (rijdende) auto van die [verbalisant 1] is in gereden (waarna die [verbalisant 1] een klapband kreeg)’ en heeft het geoordeeld dat de verdachte daarbij bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat [verbalisant 1] zwaar lichamelijk letsel zou oplopen. Dit oordeel is niet onbegrijpelijk en toereikend gemotiveerd. Daaraan doet niet af dat – zoals het cassatiemiddel op zichzelf terecht aanvoert – de door het hof ook benoemde

omstandigheid dat de verdachte bij het aanrijden van het politievoertuig scherp zou hebben ingestuurd, niet uit de door het hof gebruikte bewijsmiddelen volgt, en dat die bewijsmiddelen niet eenduidig zijn over de richting (naar links dan wel naar rechts) waarin het politievoertuig zich bewoog bij het wisselen van rijstrook direct voorafgaand aan de aanrijding door de verdachte. Die omstandigheden zijn immers in het geheel van de bewijsvoering van het hof van ondergeschikt belang.

Het cassatiemiddel faalt.

De redactie, mei 2024

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-05-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:767

Zaaknummer: 22/01399

Rechters: M.J. Borgers, T.B. Trotman en F. Posthumus

Advocaten: P.B. Spaargaren

Wetsartikelen: 302 Sr

RECHTSPRAAK

Kon het hof de verklaringen van de getuige voor het bewijs gebruiken, nu de verdediging door beroep op het verschoningsrecht geen effectieve mogelijkheid heeft gehad om het ondervragingsrecht uit te oefenen?

Kon het hof de verklaringen van de getuige voor het bewijs gebruiken, nu de verdediging door beroep op het verschoningsrecht geen effectieve mogelijkheid heeft gehad om het ondervragingsrecht uit te oefenen?

Wenk

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof de verklaringen van [betrokkene 1] voor het bewijs heeft gebruikt, terwijl de verdediging geen effectieve mogelijkheid heeft gehad om het ondervragingsrecht uit te oefenen.

In gevallen waarin de rechter voor het bewijs gebruik wil maken van een door een getuige afgelegde verklaring, terwijl de verdediging – ondanks het nodige initiatief – niet een behoorlijke en effectieve mogelijkheid heeft gehad om ten aanzien van die getuige het ondervragingsrecht uit te oefenen, moet de rechter nagaan of het proces als geheel eerlijk is verlopen. Van belang hierbij zijn (i) de reden dat het ondervragingsrecht niet kan worden uitgeoefend met betrekking tot een getuige van wie de verklaring voor het bewijs wordt gebruikt, (ii) het gewicht van de verklaring van de getuige, binnen het geheel van de resultaten van het strafvorderlijke onderzoek, voor de bewezenverklaring van het feit, en (iii) het bestaan van compenserende factoren, waaronder ook procedurele waarborgen, die compensatie bieden voor het ontbreken van een ondervragingsgelegenheid. Deze beoordelingsfactoren moeten daarbij in onderling verband worden beschouwd. (Vgl. HR 20 april 2021, ECLI:NL:HR:2021:576, r.o. 2.12.2 en 2.12.3, en HR 12 oktober 2021, ECLI:NL:HR:2021:1418, r.o. 2.4.2.)

Als de uitoefening van het ondervragingsrecht niet of slechts in beperkte mate wordt gerealiseerd, moet de rechter onderzoeken of voldoende compenserende factoren hebben bestaan voor de door de verdediging ondervonden beperkingen bij het onderzoek naar de

betrouwbaarheid van de verklaring van de getuige, waarmee ook de deugdelijkheid van de bewijsbeslissing wordt gewaarborgd. Als de rechter oordeelt dat (vooralsnog) onvoldoende compenserende factoren hebben bestaan, onderzoekt hij of daartoe alsnog stappen kunnen worden gezet. Het gaat er daarbij in de kern om dat de rechter de betrouwbaarheid van de verklaring van de niet-ondervraagde getuige zorgvuldig onderzoekt, een en ander in samenhang met het overige bewijsmateriaal en in het licht van de betwisting door de verdachte van die verklaring. (Vgl. HR 20 april 2021, ECLI:NL:HR:2021:576, r.o. 2.12.2.)

Het hof heeft de door [betrokkene 1] op 26 en 27 maart 2014 bij de politie afgelegde verklaringen voor het bewijs gebruikt (bewijsmiddelen 31 en 32). Voor de beoordeling van de klacht dat het hof, door deze verklaringen voor het bewijs van in het bijzonder het onder 4 bewezen verklaarde te gebruiken, heeft miskend dat het proces in zijn geheel daarmee niet voldoet aan het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, is het volgende van belang.

Het hof heeft het verzoek van de verdediging om [betrokkene 1] als getuige te horen toegewezen. Bij dat verhoor heeft [betrokkene 1] zich beroepen op zijn verschoningsrecht. [betrokkene 1] heeft echter wel – mede naar aanleiding van vragen van de raadsman van de verdachte – verklaard dat hij blijft bij de ‘latere verklaringen, waarin ik openheid van zaken heb gegeven’ en dat die bij de politie afgelegde verklaringen ‘de waarheid’ betreffen. Daaruit volgt dat de mogelijkheid tot het uitoefenen van het ondervragingsrecht niet volledig heeft ontbroken als gevolg van het beroep op het verschoningsrecht, maar dat de uitoefening van het ondervragingsrecht slechts in beperkte mate is gerealiseerd.

De door [betrokkene 1] op 26 en 27 maart 2014 bij de politie afgelegde verklaringen hebben betrekking op gebeurtenissen die plaatsvonden op 3 en 4 maart 2014 en op de verhuur van een loods aan de verdachte. In de cassatieschriftuur wordt naar voren gebracht dat het hof de bewezenverklaring van in het bijzonder feit 4 in beslissende mate op die verklaringen heeft aangenomen. Uit de onder 2 weergegeven bewijsvoering volgt echter dat het hof de in de bewezenverklaring opgenomen gedragingen van de verdachte op 3 en 4 maart 2014 heeft aangenomen op grond van meerdere andere bewijsmiddelen, die steun geven aan de hiervoor genoemde verklaringen van [betrokkene 1] (zie in het bijzonder bewijsmiddelen 14-22, 29 en 33-34). Daaruit volgt ook dat het hof de betrouwbaarheid van de betreffende verklaringen van [betrokkene 1] en de bruikbaarheid daarvan voor het bewijs in onderlinge samenhang met door anderen afgelegde verklaringen heeft beschouwd. Waar het gaat om de verklaringen van de verbalisanten in het WOD-traject, is nog van belang dat zij in eerste aanleg bij de rechter-commissaris zijn gehoord waarbij de verdediging het ondervragingsrecht heeft kunnen uitoefenen.

Gelet op het vorenstaande heeft het hof – zonder miskenning van wat hierboven is vooropgesteld over de toetsing of het proces als geheel eerlijk is verlopen – de door [betrokkene 1] op 26 en 27 maart 2014 bij de politie afgelegde verklaringen voor het bewijs kunnen gebruiken.

Het cassatiemiddel faalt.

De redactie, mei 2024

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-05-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:770

Zaaknummer: 21/05305

Rechters: M.J. Borgers, M. Kuijer en T.B. Trotman

Advocaten: M. Bernds en K. Canatan

Wetsartikelen: 6 EVRM